

the **MAGAZINE**

WEEKEND EDITION

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ ΓΙΑΪΤΖΟΓΛΟΥ-WATKINSON

Ο κορονοϊός στην Ελλάδα μέσα από ανθρώπινες ιστορίες

Ο Γιάννης Παπαδόπουλος καταγράφει στους "Κυματοθραύστες" την πορεία της πανδημίας στη χώρα μας μέσα από πραγματικές προσωπικές αφηγήσεις

ΜΑΝΟΣ ΦΡΑΓΚΙΟΥΔΑΚΗΣ

24 ΙΟΥΛΙΟΥ 2021

Ποιες πλευρές του χαρακτήρα ενός ανθρώπου μπορούν να αναδειχθούν όταν εκείνος καλείται να αντιμετωπίσει πρωτόγνωρες συνθήκες; Η πανδημία της covid-19, μια περιπέτεια που δεν έχει φτάσει ακόμη στο τέλος της, αναπόφευκτα έφερε άπαντες μπροστά σε καταστάσεις που δύσκολα είχαν σκεφτεί πως θα χρειαστεί να διαχειριστούν.

Ο Γιάννης Παπαδόπουλος, ρεπόρτερ της «Καθημερινής», έχοντας καλύψει από την αρχή την υγειονομική κρίση στην Ελλάδα, ξεχώρισε οκτώ ιστορίες «απροσδόκητων πρωταγωνιστών» που κινούνται μεν παράλληλα μεταξύ τους, χωρίς να συναντώνται, συνθέτουν όμως την εικόνα για το πώς επέδρασε η πανδημία της covid-19 στη χώρα. Πρόκειται για πρόσωπα της υγειονομικής κρίσης με τα οποία είχε ασχοληθεί στα ρεπορτάζ του. Ωστόσο, στην πρώτη του συγγραφική απόπειρα με τίτλο **«Κυματοθράυστες»**, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος, δεν έχει μεταφέρει απλώς όσα γράφτηκαν στην εφημερίδα. Ανέπτυξε ακόμη περισσότερο τους χαρακτήρες του, συνθέτοντας ένα βιβλίο που ξεκινάει με έναν απροσδόκητο τρόπο και μέχρι το τέλος του, μεταφέρει τον αναγνώστη σε διαφορετικές γωνίες της ίδιας «συλλογικής δοκιμασίας», όπως την χαρακτηρίζει.

Πώς ένας εργαζόμενος στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, που λόγω του επαγγέλματός του έχει βρεθεί επανειλημμένα μπροστά σε ανθρώπους που θρηνούν χαμένες ζωές, σε διάφορες επικίνδυνες ζώνες του πλανήτη, διαχειρίζεται αυτή τη φορά, σε ένα νεκροταφείο στη Θεσσαλονίκη, τον αποχαιρετισμό της μητέρας του, που ήταν ένα από τα θύματα του ιού; Τι ήταν αυτό που ώθησε έναν από τους

γιατρούς που εθελοντικά δήλωσαν τη διαθεσιμότητά τους για να ενισχύσουν το ΕΣΥ, να μπει στην πρώτη γραμμή δίπλα στους συναδέλφους του, παρά το γεγονός πως την ημέρα που έφτανε στην κλινική covid-19 του νοσοκομείου της Κατερίνης είχε ένα σοβαρό τροχαίο;

Ο συγγραφέας του βιβλίου εξηγεί στο Magazine το κριτήριο της επιλογής των πρωταγωνιστών του: «Όλους αυτούς τους

μήνες έχω μιλήσει με πολλούς ανθρώπους. Υπήρχαν και άλλες πολύ ενδιαφέρουσες ιστορίες που είχαν παρουσιαστεί στην εφημερίδα. Διάλεξα αυτούς γιατί αντιπροσωπεύουν διαφορετικές πτυχές της **πανδημίας**, όχι μόνο επειδή αντιμετώπισαν τον ιό σε διαφορετικές φάσεις αλλά και γιατί οι ίδιοι χρειάστηκε να ξεπεράσουν πολύ πιο μεγάλες προκλήσεις. Από τη μια έχουμε την ιστορία του Χρήστου Λάμπρη, του ορειβάτη, ο οποίος σε ένα παιχνίδι της μοίρας ενώ είχε γλιτώσει από μια χιονοστιβάδα σε ένα από τα πιο δυσπρόσιτα σημεία στον κόσμο, 35 χρόνια αργότερα χάνει τον φίλο του και παραλίγο και ο ίδιος να χάσει τη ζωή του από έναν άορατο εχθρό. Ο Μάνος Καπετανάκης, εθελοντής γιατρός που φεύγει από την Αθήνα για να βοηθήσει τους συναδέλφους του στην Κατερίνη είχε ένα τόσο σοβαρό τροχαίο καθοδόν. Στη θέση του, οποιοσδήποτε άλλος μπορεί να είχε σταματήσει για να γυρίσει πίσω, να τα έχει παρατήσει, όμως εκείνος το επόμενο πρωί παρουσιάζεται κανονικά για την υπηρεσία του. Επέλεξα λοιπόν τα συγκεκριμένα πρόσωπα, γιατί σε μεγάλο βαθμό αντιπροσωπεύουν και το τι έγινε στην πρώτη γραμμή. Αρκετοί από τους πρωταγωνιστές του βιβλίου είναι από τον υγειονομικό κλάδο. Επί πολλά χρόνια ήταν αντιμετώπι με άλλες δυσκολίες στις οποίες αναφέρομαι, όπως ήταν η οικονομική κρίση, η εργασιακή εξουθένωση και όλα αυτά είχαν ήδη βαρύνει τους ώμους τους. Τώρα, είχαν μία μεγαλύτερη πρόκληση να αντιμετωπίσουν».

Ανάμεσα στις γραμμές των ρεπορτάζ του Γιάννη Παπαδόπουλου, στην εφημερίδα που εργάζεται, ο αναγνώστης μπορεί να αναγνωρίσει βασικές αρχές της δημοσιογραφίας. Ενδελεχή και τεκμηριωμένη έρευνα γύρω

από κάθε θέμα που παρουσιάζει, αυτοπρόσωπη παρουσία στο σημείο που εξελίσσεται η ιστορία και σύνθεση του τελικού κειμένου χωρίς κορώνες εντυπωσιασμού αλλά με τρόπο που κάνει τη διαφορά.

"Είναι αξιοθαύμαστο το ότι αυτοί οι άνθρωποι παρέμειναν στις θέσεις τους και προσπάθησαν με όλες τους τις δυνάμεις να προσφέρουν, έχοντας υπόψη και όλο το πλαίσιο μέσα στο οποίο εργάζονταν." ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ ΓΙΑΪΤΖΟΓΛΟΥ-WATKINSON

Η λεπτομερής αφήγηση της ζωής των πρωταγωνιστών του βιβλίου του, αντικατοπτρίζει και την άποψή του συγγραφέα για τη δημοσιογραφία: «Αυτό που προσπαθώ να κάνω πάντα στα θέματα μου, είναι να βρω ένα κεντρικό πρόσωπο που ουσιαστικά γίνεται το όχημα για να αφηγηθώ μια ιστορία. Αυτό βοηθάει τον αναγνώστη να κατανοήσει καλύτερα και να ταυτιστεί. Σε μια εφημερίδα ο χώρος είναι περιορισμένος, ωστόσο αυτό δεν ισχύει για ένα βιβλίο. Έτσι μπορούσα να περιγράψω με περισσότερη λεπτομέρεια τους πρωταγωνιστές. Πώς μεγάλωσαν, γιατί διάλεξαν αυτό το

επάγγελμα, πώς τους καθόρισαν οι επιλογές τους. Να δώσω μια καλύτερη εικόνα για τα κίνητρά τους και για τους λόγους για τους οποίους παρέμειναν σταθεροί στο πόστο τους. Επιπλέον, σε τέτοιες καταστάσεις, όταν μιλάμε για χιλιάδες νεκρούς, συχνά μένουμε μόνο στους αριθμούς. Είναι σημαντικό αυτές οι ιστορίες να αποκτήσουν πρόσωπο. Γι' αυτό το λόγο το βιβλίο κλείνει με την ιστορία της μητέρας ενός από των πρωταγωνιστών, του Μιχάλη Φωτιάδη, εργαζόμενου στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και την εξιστόρηση από τον βίο της. Για το ποια ήταν αυτή η γυναίκα, που έγινε ένα από τα θύματα του ιού. Πώς μεγάλωσε, που γεννήθηκε. Πώς ήταν η ζωή της στη Θεσσαλονίκη. Τι όνειρα έκανε».

Θεώρησα ότι έπρεπε να υπάρχει αποτυπωμένο σε ένα βιβλίο και το πέρασμα της covid από τη χώρα μας. Σαν μία ιστορική καταγραφή.

Κι αν οι πρωταγωνιστές του βιβλίου δεν συναντώνται μεταξύ τους, υπάρχουν συνεκτικά στοιχεία στους τρόπους με τους οποίους ανταποκρίνονται στις έκτακτες συνθήκες της covid: «Νομίζω ότι η αίσθηση του καθήκοντος είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό ένα κοινό στοιχείο. Ειδικά στους ανθρώπους οι οποίοι βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή και η δουλειά τους ήταν αυτή, να φροντίζουν τον συνάνθρωπό τους. Και ενώ μπορεί κανείς να πει ότι αυτή είναι η δουλειά τους, γι' αυτό πληρώνονται και γι' αυτό έχουν προσληφθεί, τίποτα από αυτά δεν είναι αυτονόητο ειδικά σε τόσο πρωτόγνωρες συνθήκες. Μίλησα με γιατρούς οι οποίοι βλέποντας τι συνέβαινε στην Ιταλία προετοίμασαν τις δικές

τους διαθήκες, μιλούσαν με τους συγγενείς τους λέγοντας ότι μπορεί σε λίγους μήνες και αυτοί να μη βρίσκονται στη ζωή γιατί δεν ήξεραν πώς θα εξελιχθεί η νόσος. Είναι πράγματα που δεν περιμένεις να συναντήσεις. Γι' αυτό είναι αξιοθαύμαστο το ότι αυτοί οι άνθρωποι παρέμειναν στις θέσεις τους και προσπάθησαν με όλες τους τις δυνάμεις να προσφέρουν, έχοντας υπόψη και όλο το πλαίσιο μέσα στο οποίο εργάζονταν. Την υποστελέχωση και την κόπωση που αυτή επέφερε, το γεγονός ότι είναι υποαμειβόμενοι, ότι ακόμα δεν έχουν ενταχθεί στα βαρέα και ανθυγιεινά. Σε ένα περιβάλλον ουσιαστικά εχθρικό, αυτοί είχαν να αντιμετωπίσουν μια πρόσθετη δυσκολία. Κάποιος άλλος θα μπορούσε να είχε παραιτηθεί ή να επικαλεστεί λόγους για να περάσει στα μετόπισθεν».

"Θεώρησα ότι έπρεπε να υπάρχει αποτυπωμένο σε ένα βιβλίο και το πέρασμα της covid από τη χώρα μας. Σαν μία ιστορική καταγραφή." ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ ΓΙΑΪΤΖΟΓΛΟΥ-WATKINSON

Όμως οι ήρωες του βιβλίου «Κυματοθραύστες» δεν έκαναν τέτοιες επιλογές: «Ένας εξ αυτών, ο Γαβριήλ Ταχτατζόγλου, αναπληρωτής προϊστάμενος νοσηλευτών στη μονάδα εντατικής θεραπείας του νοσοκομείου Παπαγεωργίου, όταν νόσησε από covid, περιέθαλψε στο σπίτι όλους τους συγγενείς του οι οποίοι είχαν νοσήσει πριν από εκείνον. Ακόμα και από τα μετόπισθεν προσπαθούσε να βοηθήσει τους συναδέλφους του και να τους αποφορτίσει, αναλαμβάνοντας να διεκπεραιώσει γραφειοκρατικές δουλειές από το σπίτι του, ώστε οι συνάδελφοί του στη **Μ.Ε.Θ.** να μην έχουν τόσο μεγάλο βάρος», λέει ο Γιάννης Παπαδόπουλος.

«Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η Λίντα Γκρεμπί, που με έκανε να κοιτάξω προς κάποιους ανθρώπους των οποίων ο ρόλος είναι πολύ σημαντικός. Στο παρελθόν δεν μπορούσα να φανταστώ πόσο καθοριστική είναι η δουλειά που επιτελούν οι καθαρίστριες σε μια κλινική. Όμως είναι ένας απαραίτητος κρίκος στην αλυσίδα της περίθαλψης. Ειδικά αν σκεφτεί κανείς ότι η ίδια κάνει αυτή τη δύσκολη και υποαμειβόμενη δουλειά από μικρή ηλικία και παρά όλα αυτά όταν τα εμφανίστηκε η πανδημία δεν τα παράτησε, εκπαιδεύτηκε. Φόρεσε τη στολή, δούλεψε με συνθήκες καύσωνα, λιποθύμησε από την αφυδάτωση. Είναι αξιοθαύμαστη. Συνέχισε να το κάνει, ενώ ενδεχομένως θα μπορούσε να παραιτηθεί και να αναζητήσει κάποιον άλλο χώρο για να καθαρίζει, όμως έμεινε εκεί γιατί νομίζω ότι και η ίδια είχε την αίσθηση του καθήκοντος. Όταν, μετά το

πρώτο κύμα, ο σύζυγος και ο γιός της έμειναν άνεργοι, η οικογένεια αποφάσισε να μεταναστεύσει στην Αγγλία, αφού ήταν αδύνατο να επιβιώσουν με τα 600 ευρώ που έπαιρνε εκείνη. Η ιστορία της Λίντας λοιπόν, φωτίζει και μία άλλη αθέατη πλευρά. Το τι έγινε ως ένα βαθμό, με τις οικονομικές επιπτώσεις της καραντίνας στη χώρα μας. Αυτή ήταν μια οικογένεια που έφυγε από την Ελλάδα ακριβώς λόγω της οικονομικής κρίσης και της ανεργίας που προκλήθηκε και σίγουρα δεν είναι η μοναδική».

Ο συγγραφέας του βιβλίου, το οποίο κυκλοφόρησε στις αρχές του καλοκαιριού, ντυμένο στο εξώφυλλό του με μια φωτογραφία του Ένρι Τσανάι, ελπίζει πως θα συμβάλλει στην προσπάθεια να μην ξεχαστεί αυτή η περίοδος και το αποτύπωμά της στην Ελλάδα: «Ήθελα να μείνει κάτι. Ένα βιβλίο ταξιδεύει διαφορετικά μέσα στο χρόνο, δεν είναι τόσο εφήμερο όσο ένα ρεπορτάζ στην εφημερίδα.

Σκεφτόμουν πως όταν αρχικά εμφανίστηκε η πανδημία, ανατρέχαμε σε βιβλία άλλων εποχών για να δούμε τι είχε συμβεί -για παράδειγμα- το 1918 με την ισπανική γρίπη. Οπότε θεώρησα ότι έπρεπε να υπάρχει αποτυπωμένο σε ένα βιβλίο και το πέραςμα της covid από τη χώρα μας. Σαν μία ιστορική καταγραφή. Γιατί πολλές φορές όταν βρίσκεσαι μέσα σε ένα τέτοιο γεγονός, δεν αντιλαμβάνεσαι την ιστορικότητα των στιγμών».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ ΓΙΑΪΤΖΟΓΛΟΥ-WATKINSON

*Οι «Κυματοθραύστες» κυκλοφορούν από τις εκδόσεις
Παπαδόπουλος.*